

КРИТЕРІЙ ВИБОРУ МЕТОДІВ ПЛАНУВАННЯ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ

Основною метою фінансового планування є мобілізація резервів збільшення прибутку. Це стає можливим завдяки використанню методів економіко-математичного моделювання, оцінці доцільності та ефективності капіталовкладень. Вкрай важливим є чітке визначення пріоритетних напрямів фінансового планування на кожному конкретному етапі розвитку підприємства [1, с. 14]. Будь-яке прогнозування посиляється на формалізоване уявлення про існуючий зв'язок між причинами і наслідком. Прогнозування звіту про фінансові результати включає в себе як дослідження минулих тенденцій, так і передбачення майбутнього розміру виручки, витрат, інших доходів і витрат. Для кількісного прогнозування фінансових результатів господарюючих суб'єктів використовують модель часових рядів (трендів), множинний кореляційно-регресійний аналіз у процесі факторного регулювання рівня рентабельності [2, с. 9], метод бюджетування, метод відсотку від продаж.

При застосуванні методу бюджетування звіт про фінансові результати складається на основі формування:

- бюджету доходів підприємства на прогнозний період з розподілом їх за видами діяльності (операційна, інвестиційна, фінансова) та за структурними підрозділами (центрами доходів) підприємства;
- загального (агрегованого) бюджету доходів підприємства;
- бюджету витрат підприємства на прогнозний період з розподілом їх за структурними підрозділами (центрами витрат);
- загального (агрегованого) бюджету витрат підприємства;
- загального бюджету доходів та витрат підприємства, що трансформується в прогнозний звіт про фінансові результати.

Для складання проєктованого звіту про фінансові результати за допомогою методу відсотка від продажу необхідно класифікувати його статті на автоматично утворені й регульовані. Автоматично утворені статті складаються внаслідок здійснення запланованої операційної діяльності і змінюються пропорційно обсягу продажу. При цьому кожна стаття звіту про фінансові результати збільшується або зменшується відповідно до концепції складання прогнозу, або на основі процента зростання (зменшення) обсягу реалізації продукції.

Регульовані статті утворюються незалежно від обсягу продажу. Для їх кількісного визначення використовують інші методи – наприклад, експертних оцінок).

На основі прогнозного звіту про фінансові результати розраховуються фінансові показники, які зіставляються з очікуваними значеннями.

На цей час перспективним методом прогнозування фінансових результатів є використання штучних нейронних мереж, які мають низку переваг над іншими методами, серед яких найголовнішою є можливість дослідження залежності прогнозованої величини від незалежних змінних.

Загальний алгоритм прогнозування за допомогою нейронної мережі складається з таких кроків:

- отримання часового ряду з інтервалом у вибрану часову ітерацію;
- заповнення «пропусків» в історії;
- згладжування ряду методом ковзних середніх (або іншим);
- отримання ряду відносної зміни прогнозованої величини;
- формування таблиці «вікон» з глибиною занурення часових інтервалів;
- додавання до таблиці додаткових даних (наприклад, зміна величини за попередні роки);
- масштабування; визначення навчальної та тестової вибірок;
- підбір параметрів нейромережі;
- навчання нейронної мережі;
- перевірка працездатності нейромережі в реальних умовах.

Якість нейромережевого прогнозування залежить від кількості ознак, які представляють значення рядів під час формування множин даних (однокрокове та багатокрокове прогнозування), періоду, горизонту та інтервалу прогнозування.

Таким чином, вибір методу планування залежить від обраної концепції складання прогнозу та її імплементації у загальну систему менеджменту підприємства.

Інформаційні джерела:

1. Субботович Ю.Л. Прибуток підприємницьких структур в умовах ринкової трансформації економіки: Автореф. дис... канд. екон. наук: 08.04.01; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, 2002. 20 с.

2. Гладій І.О. Облік фінансових результатів в інформаційній системі управління (на матеріалах підприємств ресторанного господарства): Автореф. дис... канд. екон. наук: 08.06.04; Харк. держ. ун-т харчування та торгівлі. Х., 2006. 18 с.